

imod har det ærede Medlem for Lyngby (Colding) og jeg ment, at det var rigtigt at gaa med Flertallet her, om end ikke uden Betænkkelighed. Maaske kan der findes en Form, som giver Teologer Adgang til Lærerembeder. Ændringsforslaget under Nr. 8 anbefale vi. Derved føres Paragraffen tilbage til den Skikkelse, som Flertallet tidligere har foreslaaet, og jeg kan lige saa lidt som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds forstaa, at det skulde være at tilføre Loven noget, der skulde indskrænke de stedlige Myndigheders Ret. Jeg mener tværtimod, at det vil lette Forstaaelsen, men ønsker Flertallet ikke § 16, saa kan jeg lige saa vel som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds give Afkald paa den tillige med § 15. Ændringsforslaget under Nr. 9 have det ærede Medlem for Lyngby og jeg ligeledes sagt ja til efter Omstændighederne. Ændringsforslaget under Nr. 10 anbefale vi for ikke at overbebyrde nogen Kommune med Udgifter i Anledning af deres Skolevæsen. Ligeledes ere vi gaaede med til Ændringsforslaget under Nr. 11. Ændringsforslaget under Nr. 12 kunne vi derimod ikke anbefale, da disse Indtægter, som man her vil fratage Embederne, saa ikke ere til Stede, naar et nyt Embede igen skal oprettes. Ændringsforslaget under Nr. 13 er omtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds; det ere vi gaaede med til, og det er altsaa hele Udvalget enig om. Derimod har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds ikke kunnet slutte sig til os med Hensyn til Ændringsforslaget under Nr. 14, som angaar Tilskud til de private Skoler. Saa er der Ændringsforslaget under Nr. 15, der angaar Tilskuddet til Kjøbenhavns Kommune. Der ere vi jo gaaede med Flertallet og kunne ikke slutte os til det Mindretal, der foreslaar, at det skal nægtes, af de Grunde, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds og det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) allerede have nævnt. Det forekommer mig efter de Udtalelser, jeg nu har hørt baade fra den ene og fra den anden Side, baade denne Gang og tidligere, at der dog er noget Haab om, at dette Forslag kan gaa igennem. Der er store Forventninger i Lærerstanden rundt omkring i Landet. Man lytter til, hvad der her bliver talt, og hvad der kommer frem i Pressen angaaende dette Forslag. Man haaber, og man tvivler. Jeg vil nu tillade mig at haabe, at man denne Gang maa blive enig om dette Forslag, thi hvis det ikke sker, tror jeg, at vi i lang Tid kunne vente paa

en Forandring i Lønningsmaaden, som jeg tillige anser for at være en Forbedring i selve Skolevæsenet. Det kan jo dog ikke nægtes, at naar Lærerne skulle arbejde under økonomisk Tryk, saa arbejde de ikke saa godt, som naar de have deres ordentlige Udkomme. Jeg tillader mig derfor at anbefale baade Meningsfæller og Ikke-Meningsfæller at gøre alle de Indrømmelser, som de kunne se ere nødvendige, for at dette Forslag kan gennemføres. Det forekommer mig ikke, at de Uoverensstemmelser, der findes, ere saa store, at de maa anses for uovervindelige. Med god Vilje fra alle Sider maa vi kunne faa gennemført dette Forslag endnu i denne Samling, skønt der ikke er lang Tid tilbage.

Berntsen: Naar jeg i Dag ser saa faa Medlemmer til Stede ved Behandlingen af denne Sag, er det vel et Udtryk for, at der ikke er nogen brændende Iver for denne Sag, og at der i alt Fald er ringe Haab om dens Gennemførelse. Det Mindretal i Udvalget, jeg tilhører, har paa et eneste Spørgsmaal nær, som vi mene ligge helt uden for Omraadet af den Sag, vi her behandle, kunnet slutte os til Flertallet, og vi have derved tilkendegivet vor Beredvilighed til at yde vor Medvirksomhed til at fremme denne Sag, der nu uden Resultat har staaet paa Dagsordenen nogle Aar. Jeg erkender, at det vil være i Undervisningens velforstaaede Interesse, at man ved Loven nedsætter Børneantallet i Klasserne i vore Borger- og Almueskoler, og jeg erkender, at det vil have sin Betydning, at Landets Lærere komme til at leve under bedre økonomiske Vilkaar end dem, hvorunder de nu for Øjeblikket leve, og hvad Spørgsmaalet om Statens Bidrag til Friskolerne angaar, yder jeg denne Sag min Støtte af to Hovedgrunde. Den første er den, at jeg mener, at det er et Billigheds- og Retfærdighedskrav mod den fattige og ubemidlede Mand i vort Samfund, der lige saa vel som nogen anden ifølge den bestaaende Lovgivning har Ret til selv at sørge for sine Børns Undervisning — vi have jo ikke Skoletvang her i Landet, men vi have Undervisningstvang, det er hver Mands og hver Værges Pligt at lade sine Børn undervise, men af hvem og ved hvem og paa hvilken Maade det sker, er overladt til den enkelte selv at bestemme, og denne Frihed sætter jeg Pris paa. Men for den fattige Mands Vedkommende er det ikke nok, at en saadan Frihed staaar paa Papiret, men man maa yde ham Midler i Hænde, sætte ham i Stand til, at han